

INTERVIEW MET CAPTAIN OF INDUSTRY JEAN EYLENBOSCH

"In België is bevlogenheid een **werkwoord!**"

Transparantie en rechtszekerheid. Volgens Jean Eylenbosch, voorzitter van de Juridische commissie van het VBO en captain of industry, zijn die twee noties cruciaal voor de sterke economische activiteiten en een visionair beleid. Hij kiest resoluut voor een positieve kijk, ook in het licht van de ingrijpende veranderingen in de voedings- en drankensector, die hij als geen ander goed kent. Voor deze man, voor wie het menselijke en het sociale primeert op alle andere waarden, komt succes neer op het vinden van juiste evenwichten.

Onze reputatie als aantrekkelijk investeringsland staat sterk onder druk. Kan België zich nog laten gelden als investeringsbestemming?

Jean Eylenbosch: "België heeft sterke troeven. Met onze centrale ligging zijn we een perfecte logistieke hub. Tot zover alles ok. Alleen zijn we gaandeweg meer een groot parkeerterrein of opslagsite geworden. Want alles staat stil. Er zijn drastische inspanningen nodig op het vlak van mobiliteit en kwaliteit van het wegennet. Die punten (mobiliteit, energiekosten ...) staan hoog op de agenda voor de volgende verkiezingen. Laten we dus positief blijven. Andere troeven van ons land blijven de rijke culturele genetische mix, de degelijke talenkennis en het hoge opleidingsniveau, de wendbare arbeidskrachten en last but not least, bakken enthousiasme. In België is bevlogenheid een werkwoord!"

Speelt onze belastingdruk ons geen parten?

"Onze fiscaliteit is vooral onaangepast. Het kan niet dat men budgettaire putten keer op keer wil vullen met extra taksen. Een voorbeeld, in de sector die ik het beste ken (n.v.d.r.: Jean Eylenbosch is Vice President European Government Relations van Coca-Cola European Partners) hebben we onder meer de accijnzen op niet-alcoholische dranken en koffie, een hoger btw-tarief, een verpakkingsheffing, een hogere

Groen Punt-bijdrage en de suikertaks (de zgn. 'gezondheidstaks'). Die wildgroei aan belastingen op voeding en dranken verklaart deels waarom de consument over de grens gaat shoppen: hij vindt er dezelfde producten maar dan 30% procent goedkoper. Toch gaat het goed met de sector. Met een groei van vier miljard euro in drie jaar en een omzet van 52 miljard euro kunnen we niet klagen. Maar die groei is uitsluitend te danken aan de export. De Belgische markt stagneert de laatste tien jaar met zelfs een nettodaling in de laatste twee."

Wat is uw kijk op de nieuwe generaties werknemers en hun waarden inzake werkbaarheid/inzetbaarheid/flexibiliteit?

"Men stopt mensen graag in generationele hokjes (X, Y, Z...), elk met zijn specifieke kenmerken. Bij de jonge generatie valt het op hoe ze streven naar een betere verzoening van werk en privé. Maar typeert hen dat echt? Voor mij gaat het menselijke aspect altijd voor, en naar die stelregel heb ik ook geleefd. Ongeacht wat men doet, op menselijk vlak moet het altijd meerwaarde opleveren. In de ruime zin van het woord, dus ook sociaal. De sociale link is cruciaal en moet altijd bewaard worden. Gelukkig hebben de nieuwe technologieën het potentieel om ons te bevrijden van bepaalde vereisten, zoals de nood om zich te verplaatsen."

In België ontbreekt het aan een globale visie op het belastingsysteem

U verwees zonet naar het Belgische opleidingsniveau. Maar de arbeidsmarkt wordt steeds krappere.

“Die problematiek link ik aan het Belgische institutionele kader. Ja, er is een mismatch. Om die aan te pakken, moeten overheid, bedrijfsleven en onderwijs zonder taboes de handen in elkaar slaan. Waarbij iedereen zijn steentje bijdraagt. Neem nu de talenkennis: ik vind het onaanvaardbaar dat in een land waar je bij wijze van

spreken in een kwartier van het ene gewest naar het andere fietst, van het ene taalgebied naar het andere, het gebrek aan kennis, zelfs passief, van de andere landstaal nog een rem op tewerkstelling is. Dat technische richtingen weinig leerlingen aantrekken, gaat ook mijn verstand te boven. Er zijn zo veel technische beroepen die tal van ontplooiingsmogelijkheden bieden, zolang je maar talent hebt, inzet toont en ... met goesting werkt.

Ook de leek
moet de
regelgeving
kunnen
begrijpen

► Ik heb een autistische zoon met een matige tot ernstige handicap die toch een onverhoopte graad van zelfstandigheid heeft bereikt. Hoe? Door een aantal grote universele educatieve principes toe te passen, die resultaat hebben opgeleverd. Door hard werk en wilskracht staat hij – en wij als ouders – waar we nu staan”.

De competitiviteit van de Belgische ondernemingen tegenover de buurlanden is erop vooruitgegaan, maar er is nog een weg te gaan.

Waar zit volgens u het probleem?

“Als voormalig voorzitter van FEVIA, de Federatie van de Voedingsindustrie in België, zag ik de handicap in de voedingssector beduidend teruglopen (van 21% naar 16%). Maar ook die kloof is nog te groot. Ik betreur – en dat is een taak voor de Raad van Financiën – dat er geen globale visie is op ons belastingsysteem. Een kat vindt er haar jongen niet in terug! Er is nood aan een echte, doordachte hervorming die niet inderhaast wordt beslist. Op alle domeinen (politiek, industrie ...) is er een gebrek aan transparantie dat maakt dat we door de bomen het bos niet meer zien. De situatie is al lang niet meer doorzichtig, voor niemand.”

NAAR EEN DIGITALE ECONOMIE PUR SANG?

Wat is de impact van de digitalisering op de economie? We horen vaak dat België achterophinkt op het vlak van e-commerce.

“In de eerste plaats is onze wetgeving onaangepast. Dat een aanzienlijk deel van de consumenten-aankopen wegvloeit naar webshops van Amazone, Coolblue en dergelijke, is een reëel probleem. België moet hier een inhaalbeweging maken. Maar de technologie evolueert razendsnel, en zo’n inhaalbeweging is niet evident. De regelgeving aanpassen zou al een eerste rem wegnemen. De zaak is nog niet verloren, zolang men maar bereid is om daadkrachtig op te treden”.

Door nog meer te focussen op de consument?

“Zowel de e-commerce als de gewone handel zijn er om de consument te dienen. Maar die moet ook inspanningen leveren. En niet enkel focussen op de prijs, die uiteraard wel een belangrijke factor is in zijn aankoopbeslissing. Maar er bestaan nog andere criteria: kwaliteit, veiligheid, ondersteuning ... In onze maatschappij heeft men maar aandacht voor één of twee van die aspecten, waardoor het nodige perspectief verloren gaat om een product echt op waarde te schatten. Welke jonge consument begrijpt de woede van de melkproducenten als hij zelf de link niet meer legt tussen melk, koe en het werk dat nodig is om die melk te verkrijgen? Een minimumvoorwaarde is dat we de consument opvoeden en inzicht geven in de hele waardeketen zodat hij de noodzaak inziet dat alle schakels eerlijk moeten worden vergoed. We kunnen zelfs nog verder gaan en de consument opvoeden om minder en beter te consumeren!”

Maak ook van jouw onderneming een 'sportief bedrijf'

DAVO COMMUNICATIONS GEEFT HET GOEDE VOORBEELD

Ook sporters op het werk beleven meer. Dat bewijst Suzan Maertens, Business Development Manager bij Davo Communications. Suzan werd verkozen tot één van de bedrijfs- Sportambassadeurs in Vlaanderen. We brachten deze enthousiaste spring-in-het-veld een bezoek in Gent.

HOE IS HET ALLEMAAL BEGONNEN BIJ DAVOCOM?

"Davo Communications is een klein IT-bedrijf met 20-tal werknemers. Als David Attenborough ooit onze kantoren zou bezoeken, zou hij ze waarschijnlijk omschrijven als 'mensen die liever in het donker werken, uur na uur achter hun pc zitten, terwijl ze hamburgers eten en frisdrank drinken'.

Ik moest iets doen! Na het aanbieden van vers gemaakte smoothies, was de installatie van een waterfontein en het gratis aanbieden van verse soep en fruit een feit. Dit succes leidde tot de vraag van een collega om hem te helpen met hardlopen. De start-to-run-groep was geboren. Andere initiatieven waren de installatie van een hometrainer, een kickertafel, yogasessies en badmintontoernooien. Hoewel ik enkele successen heb geboekt met de collega's van de backoffice en de verkoopafdeling, is er nog werk in de IT-afdeling."

EEN MOOIE UITDAGING?

"Ja, dat wel. Ik ondernam acties tijdens de werkuren om ze van hun schermen weg te halen. Het kopieerapparaat werd van hun

afdeling geëlimineerd. Voor een afdruk en een kopje koffie moesten ze naar het andere deel van het gebouw. Elk kantoor bevat enkele zitballen. Alle collega's bewegen de hele tijd. Elke medewerker heeft een draadloze headset, zodat hij of zij tijdens het bellen rond kan lopen. Vanaf nu zijn er alleen nog actieve, sportieve teambuildingdagen."

KAN JE REKENEN OP ONDERSTEUNING?

"We kregen gratis advies via de Sport- en beweegscan van Sport Vlaanderen; een 0-meting die peilt naar de beweeg- en sportieve noden van de werknemers. De resultaten en mogelijke acties werden samen met hen besproken."

GAAN ZAAKVOERDERS NIET STEIGEREN BIJ DIT ALLES? EXTRA KOSTEN? TIJD...

"Je hebt gelijk, maar het hoeft niet altijd groots te zijn om dingen in gang te zetten en het hoeft al helemaal niet veel centen te kosten. Integendeel, het zal uw firma veel meer opbrengen: namelijk gezonde, energieke en geconcentreerde medewerkers. Dit noemt men een 'investering' in plaats van een kost.

◀ Suzan Maertens

Kleine veranderingen kunnen grote voordelen opleveren. Wees gewoon een beetje creatief en zoek naar ondersteuning. Als je het niet zelf aankunt, zijn er bedrijven die je kunnen ondersteunen. Die kan je vinden via de actie 'Sport op het Werk' van Sport Vlaanderen ism Voka, Unizo, VDAB en NSZ. Een overheidsproject dat bedrijven ondersteunt om jouw personeel meer te laten bewegen en sport te laten doen op en naast de werkvloer."

Ben jij ook geïnspireerd door het verhaal van Suzan? Wil je ook starten met sportieve acties op het werk? Neem dan contact op met Sport Vlaanderen: 02 209 45 09, sportophetwerk@sport.vlaanderen of ontdek alle mogelijkheden op www.sport.vlaanderen/sportophetwerk #Sportersbelevenmeer

Philippe Muylers MINISTER VAN SPORT

"Sporten is gezond, dat weet stilaan iedereen. Maar sporten is gewoon ook leuk. Zeker als

je dat samen met je collega's kan doen. Het werkt motiverend en zorgt voor een betere sfeer op het werk. Fitte werknemers zitten beter in hun vel. Daar worden ze niet alleen zelf beter van, maar ook productiever. Dus ook het bedrijf profiteert ervan. Bij Sport Vlaanderen weten we het al langer: Sporters beleven meer."

GRIET VAN ACKER
Emtex

"Onder het motto 'Healthy werknemers zijn happy werknemers' organiseren we op regelmatige basis teamevents om onze collega's bewust te maken van het belang van beweging in combinatie met gezonde voeding."

CARL GYPENS
Orange België

"Teammembers motiveren om te bewegen voor, tijdens of na de werkuren, in welke sport of op welk niveau dan ook, geeft me energie."

HILDE DE MEULEMEESTER
AZ Groeninge

"Met 'Het Groenpunt' wil ik de 2.700 collega's en 300 artsen met mijn enthousiasme over de streep trekken om meer te gaan bewegen en sporten."

► **Worden we niet geconfronteerd met twee tegengestelde trends – de terugkeer naar kleinschalige handelszaken enerzijds en de e-commerce alle ruimte geven anderzijds? Een op voorhand verloren strijd voor de kleinhandelaar?**

“De twee kunnen naast elkaar bestaan. Het is niet het een of het ander: een evenwicht is mogelijk. Buurtwinkels zullen altijd hun klanten hebben, want ze vervullen, zoals ik al eerder aanstipte, ook een sociale rol. Een puur digitale wereld komt er niet meteen, althans, dat hoop ik toch niet.”

De zogenaamde GAFA's (Google, Apple, Facebook, Amazon) dringen steeds meer door in alle dienstensectoren van de economie (bankwezen, voeding, vrije tijd, mobiliteit ...). Bedreiging of opportuniteit?

“Nieuwe regels moeten hierop inspelen. Zoals men steeds moet schakelen bij grote omwentelingen. In mijn ogen hoeven we daar geen bedreiging in te zien. Ook de GAFA's zijn een bron van kansen. Nogmaals: alles is een kwestie van evenwicht.”

Het uitgangspunt moet zijn ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk mensen een behoorlijke plek vinden in de samenleving. Iedereen moet dezelfde kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Ook het ondernemerschap heeft daar een rol. Aan ondernemen zit een positieve, avontuurlijke kant. Ik houd van mensen die zin hebben om iets te ondernemen en dat ook in de praktijk brengen. Zij hebben daarnaast ook de taak om met hun ideeën en dynamisme anderen naar een hoger niveau te tillen.”

Wat is de rol van het sociaal overleg in de economisch groei, en dus in het belang van de werknemers?

“De dialoog tussen de sociale partners is cruciaal, op voorwaarde dat het gaat om een echte dialoog en geen dovemansgesprek. En met de bedoeling om concrete stappen te zetten. Er is nood aan echte samenwerking tussen alle actoren, zonder taboes en zonder achterhoedegevechten. In België komen we al snel in een stellingenoorlog terecht. Ooit stond ik zelf ook voor moeilijke onderhandelingen. Er moesten een aantal veranderingen worden doorgevoerd om een site en de bijbehorende werkgelegenheid te vrijwaren voor de toekomst. Ik speelde open kaart met de vakbonden, legde alles goed uit waardoor we tot een oplossing konden komen. Zo kan het dus ook.”

Impactstudies tonen aan dat de Brexit – ook in het geval van een ‘zachte’ Brexit – negatieve gevolgen zal hebben voor de competitiviteit van onze economie. Hoe kunnen de ondernemingen zich hierop voorbereiden?

“België is maar een stipje op de wereldkaart. Als we willen dat de rest van de wereld ons leert kennen, dan moeten we daarvoor zelf de boer op. En ja, de Brexit zal negatieve gevolgen hebben, en dat is jammer. Ik denk bijvoorbeeld aan de havenactiviteiten. Maar ook daar ontstaan weer nieuwe synergieën. Voor de voedingssector is het Verenigd Koninkrijk onze vierde afzetmarkt. ►

Ook de GAFA's zijn een bron van kansen

De ondernemingen gaan nog heel wat andere veranderingen tegemoet onder druk van de groeiende eisen van consument en klant. Wat is de rol van de overheid?

“De overheid moet de voorwaarden scheppen voor een billijke ontwikkeling. Alles in regels gieten, werkt verlamdend. Niets regelen betekent chaos. Er is dus nood aan grote krachtlijnen. En de regelgeving moet doorzichtig zijn, ook voor de leek.

VBO VERKIEZINGSFORUM 4 FEBRUARI 2019

Iedereen wil altijd meer. Maar **soms is minder beter**. Veel beter zelfs. Minder openstaande vacatures bijvoorbeeld. Minder lasten op arbeid, minder files, minder administratie, minder stakingen, minder zinloze overheidsuitgaven, minder regels die tewerkstelling remmen, ...

Elke 'minder' levert 'meer' waarde. Voor onze bedrijven in het bijzonder. Als zij dankzij minder meer kunnen groeien, dan is dat goed voor de welvaart. Van iedereen.

Volgen de politici onze visie? Het VBO stelt hen de vraag tijdens zijn **Verkiezingsforum** op **maandag 4 februari 2019** om **16u30** in **BOZAR**, Brussel. Alle toonaangevende **politieke kopstukken** in de **debatzaal**. Een veelvoud van politici, kandidaten en jongeren in het **Politiek Café**. Kortom, een exclusief, interactief en **mediatiek** format.

OP DE AGENDA

de **12 WERKEN** van het VBO Memorandum '**Less Is More**' die de groei van onze bedrijven veilig moeten stellen en onze welvaart garanderen.

IN DE 'HENRY LE BOEUF'-ZAAL EN HET POLITIEK CAFÉ

u, samen met 1.200 bedrijfsleiders, captains of industry, ondernemers, decision makers en jong talent.

IN GOEDE BANEN GELEID DOOR

Indra Dewitte (Het Belang van Limburg), **Ivan De Vadder** (VRT), **Béatrice Delvaux** (Le Soir), **Christophe Deborsu** (RTL) en **Pieter Timmermans** (VBO).

WAT?

VBO
Verkiezingsforum

WANNEER?

Maandag
4 februari 2019

WAAR?

BOZAR,
Brussel

LESSISMORE2019.BE

[#LESSISMORE2019](https://twitter.com/LESSISMORE2019)

- ▶ Onze producenten zullen op zoek moeten naar andere afzetmogelijkheden voor hun verse en andere producten. Punt. De sector kreeg al eerder tegenslagen te verwerken. Herinner het Russische embargo op Belgische peren. Zeer snel doken andere markten op: Indonesië, Canada ... Natuurlijk is het makkelijker om in je comfortzone te blijven. Ik zeg niet dat een Brexit pijnloos wordt. Maar zelf zie ik alvast mogelijkheden voor een hele reeks producten."

JURIDISCHE UITDAGINGEN

Waarover maken de ondernemingen zich vooral zorgen op juridisch vlak? En voor welke uitdagingen kan het recht oplossingen aanreiken?

"Ik zal kort zijn: snelheid en betrouwbaarheid – of anders gesteld: zekerheid."

Flexibiliteit?

"Dat zit voor mij verrat in betrouwbaarheid. Ik denk dat je als onderneming vooral moet weten waar je bij een geschil aan toe bent en hoe je dat geschil vlot kan laten beslechten. Daarvoor moeten de regels een zekere stabiliteit vertonen. Dat moet het nodige houvast bieden."

Moeten het gerechtelijke en juridische kader evolueren?

"Dat doet het ook. Volgens mij staan alle beroepen vandaag voor een revolutie. De digitale revolutie is er al, geen enkele sector ontsnapt eraan. De juridische wereld houdt vast aan haar tradities, de dingen evolueren er traag. Terwijl daarbuiten alles in een stroomversnelling zit. Denk aan de advocatuur, maar ook de journalistiek. Buitengewone beroepen, die een blik van 360° op de maatschappij mogelijk maken. Toch stuit men er vaak op mensen die op een eiland zitten, die vasthouden aan oude manieren van werken en oogkleppen opzetten."

De juridische wereld houdt vast aan haar tradities en evolueert heel langzaam

U brengt de digitale revolutie ter sprake. Ook de artificiële intelligentie creëert hoge verwachtingen. Springt justitie op die trein?

"De mens is gebonden door onder meer spatio-temporele grenzen die men met artificiële intelligentie kan overstijgen. Neem nu een arts, die op een dag laten we zeggen 20 patiënten kan ontvangen. Maar als diezelfde arts een goed ontworpen en geüpdatete databank ter beschikking heeft om zijn werk te ondersteunen, met een goede medische voorgeschiedenis van iedere patiënt, dan kan dat aantal misschien omhoog. Hoe dan ook, moet de mens altijd centraal blijven staan. Artificiële intelligentie komt slechts ter ondersteuning. De mens moet de controle behouden. Robots die zelf aan de knoppen staan, in het juridische domein dan nog, dat zie ik niet gebeuren. En dat lijkt me ook niet wenselijk."

Hoe is de jurist van vandaag (of van morgen) geëvolueerd ten opzichte van die van gisteren?

"Hij is hypergespecialiseerd. Zo heb je bijvoorbeeld milieujurist. Jurist in milieurecht beter gezegd, gezien de vele regelgeving op dat domein. Het recht is bedoeld om het leven in gemeenschap te ordenen en te vergemakkelijken, om grenzen te trekken en voor veiligheid te zorgen in de ruime zin van het woord. Je weet met andere woorden wat kan en wat niet kan. Vandaag is de situatie helemaal anders. Veel stukken wetgeving worden inderhaast ontworpen, en moeten dan worden opgelapt door middel van 'reparatiewetten'. Daardoor werken we vandaag in een echt kluwen."

Zijn er in deze legislatuur positieve veranderingen te melden?

"De ondernemingsrechtbank. Er zijn een aantal codificaties gebeurd, er staan hervormingen in de steigers staan of ze zitten in hun eindfase. We moeten wel op ons hoede blijven dat de berg geen muis baart. Maar elke stap is een stap vooruit. Ik vind dat we in een fijn land leven, met veel mensen van goede wil, in alle geledingen. Er is nog veel werk aan de winkel dat is zeker, maar met nog meer enthousiasme kunnen we het wel de baas!"

